

OBRAZLOŽENJE

UZ

PET STANDARDIZIRANIH OBRAZACA ZA KORIŠTENJE PRI POSTUPKU IZVRŠENJA PREKOGRANIČNIH NOVČANIH KAZNI KAKO JE UTVRĐENO OKVIRNOM ODLUKOM 2005/214/PUP

Okvirna odluka Vijeća 2005/214/PUP o primjeni načela uzajamnog priznavanja na novčane kazne¹ (dalje u tekstu: Okvirna odluka) potječe od 24. veljače 2005. Taj instrument pravosudnom ili upravnom tijelu omogućuje da novčanu kaznu izravno prenese tijelu u drugoj državi članici te da to tijelo prizna i izvrši kaznu bez dodatnih formalnosti. Postupak se uglavnom primjenjuje ako je riječ o kazni izrečenoj osobi koja ne boravi u državi članici u kojoj je kažnjiva radnja počinjena, a koja tu kaznu ne plati, nego napusti državno područje te zemlje. Propisani datum provedbe Okvirne odluke bio je 22. ožujka 2007. Od 2017. gotovo sve su je države članice provele te se među njima svake godine prosljeđuju stotine tisuća predmeta.

Država izdavateljica mora pri prosljeđivanju odluke o izricanju novčane kazne poslati i potvrdu (u Prilogu Okvirnoj odluci) na jeziku države članice koja odluku izvršava. Potvrda bi trebala sadržavati sve relevantne informacije kako bi država izvršiteljica mogla priznati i izvršiti odluku. Jedno je od načela Okvirne odluke to da nadležno tijelo u jednoj državi članici izravno prosljeđuje predmete nadležnom tijelu u drugoj državi članici. U Okvirnoj odluci propisano je nekoliko slučajeva u kojima se ta nadležna tijela moraju tijekom postupka međusobno savjetovati i obavješćivati (npr. članci 7., 9., 11., 12. i 15.). Međutim, u Okvirnoj odluci ne propisuje se na kojem bi se jeziku trebala odvijati ta komunikacija.

Prethodnih se godina pokazalo da su potrebne druge vrste standardiziranih obrazaca kako bi nadležna tijela lakše razmjenjivala podatke u pojedinačnim predmetima. Država izvršiteljica nakon svakog prekograničnog zahtjeva povezanog s novčanom kaznom u pravilu upućuje najmanje dva dopisa državi izdavateljici, konkretno obavijest o tome da je predmet zaprimljen/prihvaćen te obavijest o konačnom rezultatu izvršenja. Za neke je predmete potrebna intenzivnija razmjena informacija među predmetnim državama.

Zbog jezičnih razlika u EU-u intenzivnija komunikacija obuhvaćena Okvirnom odlukom iziskuje veće troškove i traje dulje. Prvo zbog troškova prevođenja, a drugo jer je nerijetko potrebno mnogo vremena za utvrđivanje značenja i za samo prevođenje dokumenata.

Na njemačku je inicijativu osnovana stručna skupina čiji je zadatak izraditi nacrt određenih standardiziranih obrazaca koji bi se mogli koristiti u slučaju prekograničnih novčanih kazni kako bi se olakšao postupak priznavanja i izvršenja bez potrebe za dodatnim prevođenjem.

Pet standardiziranih obrazaca ne utječe ni na koji način na suštinu Okvirne odluke niti ima zakonodavni učinak. Nacionalna tijela nisu obvezna koristiti se njima. No, države članice svejedno se pozivaju da promiču njihovu uporabu jer bi se tako olakšao mehanizam za izvršenje prekograničnih novčanih kazni kako je utvrđen Okvirnom odlukom te smanjilo financijsko i administrativno opterećenje koje nastaje zbog postupka.

U budućnosti bi se mogla razmotriti i elektronička razmjena informacija iz obrazaca.

¹ SL L 76, 22.3.2005., str. 16.

METODOLOGIJA STRUČNE SKUPINE

Pristup

Na temelju njemačke inicijative radna skupina Europskog vijeća COPEN na sastanku 13. travnja 2016. predložila je da neke države članice osnuju stručnu skupinu koja bi raspravljala o standardiziranim obrascima i izradila njihov nacrt kako bi se olakšao postupak prekograničnog izvršenja novčanih kazni. Europska komisija pristala je uključiti se u izradu nacrtu i koordinirati postupak.

Poljski, finski, njemački i nizozemski stručnjaci dobrovoljno su se javili za sudjelovanje u skupini zaduženoj za izradu nacrtu. Sastali su se 16. listopada i 22. studenoga 2016. u Glavnoj upravi za pravosuđe te su iznosili zamisli i osmišljavali nacрте različitih obrazaca. Rezultati tog rada predstavljeni su državama članicama na sastanku COPEN-a održanom 16. prosinca 2016.² Stručnjaci su na temelju pisanih komentara država članica preradili tekstove pet obrazaca. Ovim se *obrazloženjem želi pojasniti zašto su obrasci izrađeni i podrobno ih opisati. Osobama u doticaju s ovim područjem to bi trebalo olakšati ispravno korištenje obrascima u svakodnevnom radu.* Članovi COPEN-a na sastanku 21. lipnja 2017. raspravljali su o tekstu obrazaca te se o njemu usuglasili³.

Stručna je skupina pitanju pristupila vodeći se unutarnjom logikom/ustrojem Okvirne odluke i iskustvom koje su stekli tijekom najmanje pet godina na njoj zasnovanog praktičnog rada. Polazište za izradu nacrtu obrazaca bio je postupak za izvršenje prekograničnih novčanih kazni, a posebna je pozornost pridana informacijama potrebnima za uspješno izvršenje i zahtijevanoj razmjeni informacija između država izdavateljica i država izvršiteljica.

Zašto pet obrazaca?

Pet obrazaca izrađeno je kako bi se zadovoljile različite potrebe za informacijama koje se pojavljuju tijekom postupka izvršenja. Neke su države članice zatražile od stručnjaka da razmotre smanjivanje njihova broja i objedine neke njihove aspekte, ali je ipak odlučeno da ih se zadrži pet, što je obrazloženo time da se odnose na različite aspekte postupka. Očekuje se da će se najčešće primjenjivati obrasci 1, 2 i 3. Svakodnevni rad nadležnih tijela olakšat će se razdvajanjem informacija u različite obrasce, posebice o postupku plaćanja. Osim toga, budući da uporaba obrazaca nije obvezna, države članice mogu ih upotrebljavati prema želji i potrebi.

Kako bi se osobama odgovornima za predmet olakšali svakodnevni rad i uporaba obrazaca, odlučeno je da ih se stavi na raspolaganje na 23 službena jezika EU-a.

OPIS OBRAZACA

Obrazac 1

Prema člancima 11., 12. i 15. Okvirne odluke nadležno tijelo države izdavateljice mora pružiti određene informacije nadležnom tijelu države izvršiteljice. Kako bi se ta komunikacija

² Dok. 14898/16 JAI 1007 COPEN 361 EJN 83

³ Dok. 9610/17 JAI 540 COPEN 177 EJN 39

olakšala, stručna skupina savjetuje korištenje obrasca 1. Njegove su glavne točke dobrovoljno plaćanje (dio d) i potpun ili djelomičan prekid izvršenja (dio e).

Obrazac 2 (potpuno priznavanje) i obrazac 3 (potpuno izvršenje)

Obrasci 2 i 3 obuhvaćaju dvije najčešće korištene obavijesti iz Okvirne odluke, konkretno potpuno priznavanje i potpuno izvršenje. Ta dva obrasca zbog toga dolaze prije obrazaca 4 i 5, koji se odnose na sve druge moguće scenarije.

Obrazac 2 (potpuno priznavanje)

Obrasci 2 i 4 odnose se na informacije koje država izvršiteljica prosljeđuje državi izdavateljici o odluci o priznavanju te o izvršenju te odluke. Praksa pokazuje da se odluke većinom potpuno priznaju (u Nizozemskoj je primjerice priznato otprilike 97 % predmeta). Stoga je sastavljen zaseban i, prije svega, sažet obrazac. Kad je o takvim predmetima riječ, dovoljno je da nadležno/središnje tijelo u državi izvršiteljici u jednom obrascu označi jednu kućicu, unese odgovarajući iznos i obrazac pošalje državi izdavateljici. To ne iziskuje mnogo vremena, a osoba koje je za to zadužena ne treba se baviti svim drugim mogućim ishodima postupka. Usto, nadležnom tijelom države izdavateljice treba vrlo malo vremena za uvid u obavijest, čak i ako je na jeziku države izvršiteljice.

Obrazac 3 (potpuno izvršenje)

Obrasci 3 i 5 odnose se na informacije koje država izvršiteljica mora dati o postupku izvršenja (njegovu ishodu). Pokazalo se da se nakon priznavanja većina predmeta u potpunosti naplati. Stoga je za taj veliki broj slučajeva sastavljen zaseban i sažet obrazac. Kao i kad je riječ o potpunom priznavanju, dovoljno je da nadležno tijelo u državi izvršiteljici u jednom obrascu označi jednu kućicu, unese odgovarajući iznos i obrazac pošalje državi izdavateljici.

Obrazac 4 (djelomično priznavanje i potpuno nepriznavanje) i obrazac 5 (ishod izvršenja odluke)

Potpuno priznavanje i potpuno plaćanje obuhvaćeni su obrascima 2 i 3, ali potrebno je obuhvatiti i sve druge moguće ishode. Stručna je skupina stoga izradila dva druga obrasca, jasno razlučivši fazu priznavanja (obrazac 4) i postupak izvršenja (obrazac 5).

Obrazac 4

Obrazac 4 povezan je s fazom priznavanja i obuhvaća sve ishode osim potpunog priznavanja.

Prve u njemu navedene informacije (dijelovi d.1 i d.2) ujedno su najvažnije: kakav je bio ishod postupka priznavanja – potpuno odbijanje/priznavanje ili djelomično priznavanje? Te, u slučaju djelomičnog priznavanja, koliki je iznos iz odluke priznat.

Slijedi pitanje zašto odluka nije u potpunosti priznata. Stoga se u obrascu 4 nabrajaju razlozi za potpuno odnosno djelomično nepriznavanje:

- na početku obrasca 4 navode se razlozi za odbijanje iz članka 7. i članka 20. stavka 3. Okvirne odluke (dio d.3)
- drugi razlozi osim tih, primjerice smrt predmetne osobe, navedeni su u dijelu d.4. Ako je posrijedi jedan od tih razloga, formalno nije opravdano (boravište ili dohodak u državi izvršiteljici) proslijediti predmet državi izvršiteljici (članak 4. stavak 1. Okvirne odluke).

Osim informacije o tek djelomičnom priznavanju odluke možda će navedene biti i dodatne informacije o priznatoj novčanoj kazni. Takve se informacije mogu dati ako su već dostupne u vrijeme donošenja odluke (dio e):

- neke države izvršiteljice odlučuju o priznavanju strane odluke i odobrenju plaćanja u obrocima u jednom aktu. Informacija o tome da je odobreno obročno plaćanje može biti iznimno vrijedna za države izdavateljice u kojima takvo plaćanje utječe na rokove. Tome služi dio e.1.
- u dijelovima e.2 i e.3 uzeti su u obzir drugi aspekti toga zašto je iznos koji treba izvršiti manji od ukupnog iznosa novčane kazne navedenog u potvrdi.

Obrazac 5 (ishod izvršenja odluke)

Budući da postoje posebni oblici potpunog priznavanja, potpunog izvršenja i potpunog/djelomičnog nepriznavanja, potreban je obrazac koji obuhvaća sve druge moguće ishode izvršenja – tj. obrazac 5.

U nekim se državama izvršiteljicama obročno plaćanje ne odobrava samom odlukom o priznavanju, nego dolazi na red kasnije u postupku izvršenja. Informacija o tome da je odobreno obročno plaćanje može biti iznimno vrijedna za države izdavateljice u kojima takvo plaćanje utječe na rokove. Stoga je i ta informacija uključena u obrazac 5, ali iz drugačijeg gledišta (dio d).

U slučaju prekida izvršenja prve se dane informacije odnose na datum prekida izvršenja i na ishod izvršenja. Te se informacije nalaze u dijelovima e.1 i e.2.

Ako se nakon priznavanja odluke iznos smanji, to se može navesti u dijelu e.3.

U dijelu e.4 navode se razlozi za prekid izvršenja (ako nije riječ o potpunom izvršenju). Ondje se navode i razlozi za prekid popisani u članku 12. stavku 2., članku 11. stavku 1. i članku 9. stavku 1. Okvirne odluke. Budući da se članak 9. stavak 1. Okvirne odluke odnosi na razloge za prekid izvršenja temeljene na zakonima države izvršiteljice, u navedenom je dijelu obrasca osim najčešćih razloga za prekid moguće navesti i „druge razloge”.
